

Hagaði sér eins og karlmaður til að falla í hópinn

INNLENT | 10:00 | 13. JÚNÍ 2015

Halla er ráðstefnustjóri WE 2015 sem er í anda verkefna hennar á undanförunum árum. Á ráðstefnunni tekur til máls háskólafolk og leiðtogar alþjóðlegra fyrirtækja til að skapa samtal um efnahagslegan ávinning þess að virkja konur í viðskipta- og fjármálaheiminum. Hægt verður að fylgjast með samtalinu á vefsvæði RÚV og Inspiral.ly.
VISIR/STEFÁN

ERLA BJÖRG GUNNARSDÓTTIR SKRIFAR

Halla er önnum kafin þessa dagana. Hún skipuleggur alþjóðlega ráðstefnu þar sem háskólafolk og leiðtogar alþjóðlegra fyrirtækja munu ræða hennar hjartans mál: Hvernig hægt sé að virkja kvenauðinn í samfélaginu og fjölga kvenkyns frumkvöðlum, leiðtogum, stjórnarmönnum og fjárfestum.

En kynjajafnrétti hefur ekki alltaf verið Höllu efst í huga og áður fyrr leit hún alls ekki á sig sem femínista. Það fór að breytast þegar hún flutti heim eftir tíu ára nám og störf í Bandaríkjunum. Verkefnið sem hún tók að sér hér á landi beindu sjónum hennar sífellt meira að vannýttum hæfileikum kvenna. Hún stýrði stjórnendaskóla HR og Auði í krafti kvenna, var framkvæmdastjóri Viðskiptaráðs Íslands, sat í stjórnnum fjölmargra fyrirtækja, stofnaði Auði Capital og hefur undanfarin ár starfað erlendis við að virkja kvenauðinn. Í dag segist hún svo sannarlega vera femínisti sem lítur á jafnréttismál sem efnahagsmál, enda séu efnahagslegir hagsmunir af aukinni þátttöku kvenna í viðskiptalífínu augljósir. En hvað breyttist?

„Þegar ég var á þritugsaldri trúði ég því ekki að kynið skipti máli, taldi þetta einfaldlega snúast um hæfni einstaklingsins. Á þessum tíma var orðið femínismi líklega heldur neikvætt orð í mínum huga og þegar ég lít til baka þá féll ég örugglega oft í þann pytt að haga mér eins og karlmaður á vinnustaðnum til að falla í hópinn. Ég gerði það algjörlega ómeðvitað. Ég er með mikla aðlögunarhæfni og horfði bara á hvernig leikurinn var spilaður og hermdi eftir.“

„Æðra“ að vera í strákahópnum

Halla segist hafa verið með hlaðnar hugmyndir um jafnréttismál. Hún var alltaf mjög jafnréttissinnuð en lærði í námi og starfi að það væri vænlegra til árangurs að vekja ekki of mikla athygli á að vera öðruvísi.

„Það var betra að vera ein af hópnum – og í viðskiptum og fjármálum er hópurinn oftast karllægur. En svo steig ég út fyrir þægindahringinn og tók fyrsta „kvennaverkefnið“ þegar ég tók að mér að leiða Auði í krafti kvenna því ég var sammála því að það væri efnahagslegur ávinningur af því. Ég man að góður vinur minn spurði mig af hverju í ósköpunum ég vildi vera í svona konudæmi, þegar karlarnir filuðu mig svo vel. Hann var svo einlægt hissa á mér. Hann gaf klárlega í skyn að ég væri að velja það „síðra“ þegar ég gæti verið að velja það „æðra“ – það er að segja strákahópinn.“

Hleypti manneskjunni út

Halla hefur oft verið eina konan í þeim stjórnnum sem hún hefur setið í. Hún segist hafa vel getað haldið áfram að starfa í Bandaríkjunum með tilheyrandi starfsframa og velgengni. En það kom að þeim tímamarki að hún fór að spyrja sjálfa sig æ oftast hvað væri í raun og veru velgengni. Þær vangaveltur breyttu hugarfarinu smám saman og hefur hún í seinni tíð hiklaust valið að starfa við hluti sem samræmast sér best hennar gildismati.

„Velgengni hlýtur að vera þegar maður getur verið besta útgáfan af sjálfum sér í lífi og starfi. En ekki þegar maður þarf að leika eitthvað hlutverk. Þegar ég hóf störf í HR þá var ég næstum í fyrsta skipti ekki eina konan í stjórnendateyminu. Ég upplifði oftar en nokkru sinni áður að vera „ein af stelpunum“ og það kom mér skemmtilega á óvart hvað ég upplifði mikinn kraft – sérstaklega í því að sameinast í kringum þann skýra tilgang sem uppbygging háskóla hefur og þann samfélagslega ávinning sem slíkt starf getur skilað. Á sama tíma varð ég móðir og við það tengdist ég líklega betur sjálfri mér. Þetta var mjög annasamur tími, það skapaðist oft togstreita á milli heimilis og starfs. Alveg brjáláð að gera hjá báðum foreldrum og stundum þurfti einfaldlega þriðja foreldrið til svo dæmið gengi upp.

Ég áttaði mig á þessum tíma á því að ég bjó yfir hæfileikum sem ég nýtti ekki alltaf til fulls í starfi. Ég fann að ég varð einfaldlega betri og kröftugri stjórnandi þegar ég hleypti sjálfri mér út og leyfði mér að vera ég sjálf í vinnunni. Ég lærði í námi og starfi að það yrði alltaf að beita rökhugsun. Þannig að ég reyndi alltaf að klæða tilfinningar mínar í rökrænar umbúðir. En ég hef með árunum lært að treysta á innsæið og þori að fylgja því.“

Halla fann betri tengingu við sjálfa sig eftir að hún varð móðir og uppgötvaði að hún væ betri stjórnandi þegar hún hleypti manneskjunnri út - í stað þess að fylgja eftir hegðun annarra. VISIR/STEFÁ

Missti trú á fjármálaheiminum

Halla lítur enn svo á að jafnréttismál séu í grunninn efnahagsmál en markmið hennar er þó ekki síður að leggja sitt af mörkum til að skapa mannlegt samfélag þar sem allir fá að njóta sín. Á þeim forsendum hefur hún unnið verkefni sín á síðustu árum.

„Það er ekkert leyndarmál að Auður Capital varð til því ég missti að ákveðnu leyti trú á fjármálamarkaðinn eins og hann var. Þannig að við Kristín Pétursdóttir, sem stofnaði fyrirtækið með mér, vildum koma kvenlægari gildum inn í fjármálaheiminn því hvoruga okkar langaði að taka þátt í þessum heimi eins og hann rúllaði þá. Okkur langaði að vera í viðskiptum og hagnast en vildum vinna út frá grunngildum sem hugnuðust okkur. Við vildum hagnað með hugsjón, þar sem fólk, samfélag og umhverfi skipta líka máli. Við lifðum af hrunið og okkar traust óx í öfugu samhengi við það sem gerðist annars staðar.

Ég held það hafi gerst fyrir konur almennt á þessum tíma og orðræðan jókst um mikilvægi þátttöku kvenna í stjórnnum og áhrifastöðum almennt, bæði hér á landi og annars staðar. En ég fæ stundum á tilfinninguna núna, sjö árum seinna, að það sé ekki langt í að okkur langi aftur í ójafnvægið. Einstein kallaði það geðveiki að gera alltaf sama hlutinn en vonast eftir nýrri útkomu. Ég vona að við náum að komast hjá þeirri sturlun.“

Vont að raða já-fólki í kringum sig

Halla segir svarið vera samfélag sem er ekki í ójafnvægi heldur nýti hæfileika beggja kynja – við öll ákvörðunartökuborð. Hún bendir á að of karllæg gildi í fjármálaheiminum hafi brugðist okkur árið 2008 – og oft áður í sögunni. Hún er fylgjandi kynjakvóta í stjórnnum því hún telur að konur komi inn í stjórnir með breyttar áherslur og þá verði öll umræða tekin frá fleiri sjónarhornum og ákvarðanatoka og stjórnarhættir batni fyrir alla.

„Í grunninn snýst þetta ekki um karla og konur heldur um kvenlæga og karllæga eiginleika og nálgun – þetta snýst meira um gildismat eða kvarða og ég trúi því að okkur farnist best ef við tileinkum okkur hvorutveggja. Í viðskiptalífnum hafa áherslurnar verið of mikið öðrum megin og kvenlæg gildi – sem geta sannarlega komið frá bæði konum og körlum – hafa átt á brattann að sækja.

Kvenlægir eiginleikar leiðtoga eiga sérstaklega vel við á umbreytingartímum eins og við erum að fara í gegnum núna. Kvenlægur leiðtogi les í umhverfið og fær fólk með sér. Hann reynir ekki að vera hetja með öll svörin. Það er búið og löngu úrelt módel. Góður leiðtogi nær að láta ólíka starfsmenn blómstra og getur stýrt hópi sem er í eðli sínu ólíkur innbyrðis. Það má segja að allir sem hafa átt fleira en eitt barn vita hvað við fáum mikla þjálfun í því að láta ólíkan hóp búa saman. Vondur leiðtogi ræður þá sem eru alveg eins og hann og haga sér eins og hann. Hann raðar í kringum sig já-fólki og á þar af leiðandi á hættu að keyra fram af brúninni þar sem enginn er til staðar til að spyrja gagnrýnna spurninga á leiðinni.

Ég er bara almennt fylgjandi jafnvægi og blöndun. Það þarf að taka áhættu en líka spyrja spurninga um áhættuna. Það þarf einhvern með sterka siðferðiskennd en líka þann sem þorir að storka viðteknum venjum og er djarfari. Jafnvægið og krafturinn sem myndast þegar fólk á samtöl um málefni frá ólíkum sjónarmiðum býr til árangursrík teymi og árangursrík samfélög.“

Í þágu allra að virkja mannauðinn

WE 2015 er vettvangur fyrir samtali milli karla og kvenna um það efnahagslega tækifæri sem felst í því að virkja kvenauðinn til jafns á við karlauðinn – ekki bara á Íslandi heldur um heim allan. Ísland stendur fremst í að brúa kynjabilið, samkvæmt World Economic Forum, og tilfellið er að margir horfa til okkar sem forystuþjóðar í þessum málum.

„Ein af ástæðunum fyrir því að ég vildi að ráðstefnan hétu WE er að konur hafa mikið verið að tala við konur um þessi mál, en ég taldi gríðarlega mikilvægt að virkja karlana með í þetta mikilvæga samtali. Ef við skoðum tölurnar, þá eru einfaldlega fleiri karlar í áhrifastöðum

viðskipta- og efnahagslífi og því eru frekari framfarir ólíklegar án þeirra þátttöku. En tölurnar sýna líka svart á hvítu að viðskiptalegur og efnahagslegur ávinningur af jafnrétti er verulegur og það er mikilvægt fyrir forystufólk í atvinnulífi að skilja það.

Við trúum því að allir sem munu fara í gegnum þetta samtal muni læra margt og gera sér grein fyrir því að það sé í þágu okkar allra að virkja allan okkar mannauð til að snúa hjólum hagkerfisins, til að skapa jafnvægi í okkar viðskiptalífi og til að skapa samfélag sem er mannlegt og gjöfult fyrir alla. Hver gæti verið á móti því? Stundum verð ég hissa á því að við þurfum að vera að ræða þetta – þetta er svo augljóst!“